

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 maja 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Kapiński (przewodniczący)

SSN Paweł Kołodziejski

SSN Ryszard Witkowski (sprawozdawca)

w sprawie **M. C.** skazanego z art. 209 § 1 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 30 maja 2023 r. w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego od wyroku Sądu Rejonowego w Gnieźnie z 28 lipca 2021 r. sygn. akt II K 337/20,

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Gnieźnie do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Gnieźnie wyrokiem z 28 lipca 2021 r. sygn. akt II K 337/20. uznał M. C. za winnego tego, że w okresie od 23 marca 2018 r. do 10 września 2019 r. z wyłączeniem okresu od 13 do 23 września 2018 r. uchylał się od wykonywania obowiązku alimentacyjnego w stosunku do A. C. i K. C., określonego co do wysokości ugodą zawartą przed Sądem Rejonowym w Gnieźnie za sygn. akt III RC 362/15 z dnia 27 listopada 2015 r. w kwocie po 300 złotych miesięcznie na dziecko, a powstała zaległość stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych, tj. czynu z art.

209 § 1 k.k., za co na podstawie art. 209 § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu karę 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności.

Sąd wydał również rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów sądowych i zwolnił oskarżonego z obowiązku ich ponoszenia.

Wyrok ten uprawomocnił się bez zaskarżenia 5 sierpnia 2021.

Od powyższego prawomocnego orzeczenia kasację w trybie art. 521 k.p.k. wniósł Prokurator Generalny, zarzucając przedmiotowemu wyrokowi „rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. i art. 366 w zw. z art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. polegające na zaniechaniu wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy, dotyczących uprzedniej karalności oskarżonego, co doprowadziło do wadliwego określenia przypisanego mu czynu i skazania M. C. wyrokiem z 28 lipca 2021 r. sygn. akt II K 337/20, za cały zarzucany mu akt oskarżenia czyn z art. 209 § 1 k.k., popełniony w okresie od 23 marca 2018 r. do 10 września 2019 r. z wyłączeniem okresu od 13 do 23 września 2018 r., podczas gdy za występki na szkodę tych samych małoletnich pokrzywdzonych, zamykający się w granicach od kwietnia do lipca 2019 r., został on już uprzednio prawomocnie skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w Gnieźnie z 8 października 2020 r. sygn. akt II K 1008/19.

Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Gnieźnie do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego jest oczywiście zasadna, można było więc uwzględnić ją na posiedzeniu zgodnie z regulacją zawartą w art. 535 § 5 k.p.k.

Porównanie opisów czynów przypisanych w wyrokach Sądu Rejonowego w Gnieźnie z 8 października 2020 r. w sprawie sygn. akt II K 1008/19 i z 28 lipca 2021 r. w sprawie sygn. akt II K 337/20, prowadzi do wniosku, że dotyczą przestępstw niealimentacji, popełnionych przez oskarżonego M. C. na szkodę tych samych małoletnich pokrzywdzonych – A. i K. rodzeństwa C. Pierwszy z wydanych wyroków obejmuje okres od kwietnia 2018 r. do lipca 2019 r. (sygn. akt II K 1008/19), zaś drugi chronologicznie wyrok odnosi się do okresu od 23 marca 2018 r. do 10 września 2019 r. z wyłączeniem czasu od 13 do 23 września 2018 r. (sygn. akt II K 337/20). Wynika z tego, iż tożsamość czynów obejmuje tylko okres od kwietnia 2018 r. do

lipca 2019 r. Powoduje to, iż zaistniała sytuacja procesowa nie wywołuje stanu rzeczy osądzonej w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. W wypadku przestępstw wielokrotnych bowiem, do których należy występki z art. 209 § 1 k.k., nie ma stanu *rei iudicata*, jeśli uprzednie prawomocne skazanie dotyczy tylko fragmentu zarzucanego później czynu (*por. wyroki Sądu Najwyższego: z 23 lutego 2021 r. sygn. IV KK 186/20; z 9 sierpnia 2017 r. sygn. II KK 222/17; z 17 listopada 2004 r. sygn. V KK 272/04*).

Uchylenie się od obowiązku alimentacyjnego w okresie nieobjętym prawomocnym skazaniem jest już nowym czynem przestępnym, pociągającym dalszą odpowiedzialność karną, przy czym granice czasowe kolejnego przestępstwa powinny być dokładnie określone, z uwzględnieniem treści poprzedniego wyroku skazującego (*zob. wyrok Sądu Najwyższego z 6 maja 2002 r. sygn. V KK 10/02*). Brak precyzyjnego określenia czasu popełnienia przestępstwa, gdy ma to istotne znaczenie dla pociągnięcia sprawcy do odpowiedzialności karnej, niewątpliwie stanowi naruszenie przepisu art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. (*zob. wyrok Sądu Najwyższego z 19 marca 2019 r. sygn. IV KK 58/19; z 20 kwietnia 2017 r. sygn. V KK 39/17*).

Ponieważ w analizowanej sprawie sygn. akt II K 337/20, przypisany oskarżonemu występki uchylenia się od alimentacji wykracza poza okres objęty uprzednim prawomocnym skazaniem, uznać należy, że Sąd Rejonowy w Gnieźnie dopuścił się rażącego naruszenia art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k., które w istotny sposób wpłynęło na treść orzeczenia. W konsekwencji tego uchybienia doszło bowiem do dwukrotnego skazania M. C. za ten sam fragment czynu (od kwietnia 2018 r. do lipca 2019 r.), polegającego na niealimentacji na rzecz tych samych małoletnich pokrzywdzonych. Nieprawidłowe ustalenie tego okresu miało zatem istotny wpływ na treść wydanego orzeczenia. Sąd *meriti* władny był bowiem do dokonania karnoprawnej oceny zachowania oskarżonego jedynie w odniesieniu do pozostałego do osądzenia czasokresu, zawierającego się w granicach od 23 marca 2018 r. do 1 kwietnia 2018 r. oraz od 31 lipca 2019 r. do 10 września 2019 r.

Powyższe przesądziło o konieczności uchylenia wyroku i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania, gdyż dopiero prawidłowa ocena czasokresu niealimentacji oskarżonego w powiązaniu z jego aktualną kartą karną (uprzednie

prawomocne skazania z art. 209 k.k.) pozwoli adekwatnie rozważyć zakres ewentualnej odpowiedzialności karnej oskarżonego.

Kierując się przedstawionymi względami, Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.

(BB)

[ms]